

Till Täby kommun samt förtroendevalda i Täby

Synpunkter från Täby Naturskyddsförening (TNF) på discgolfbanan i Erikslund

TNF har inventerat discgolfbanan vid Erikslund med syfte att bedöma naturvärden samt de skador i naturen som uppstått av den anlagda banan. Vi vill poängtera att fynden av de skyddsvärda arterna i det aktuella området på intet sätt utgör en fullständig bild av artförekomster i området, utan mer bör ses som ett stickprov.

Den nya delen (byggd 2023) består av barrskog där andelen gran överstiger 80%. Markskiktet består till ungefär hälften av blåbärsris och hälften av örtrik friskmark. Trädåldern är relativt hög och det finns död ved i olika successionsstadier. Där finns även områden med rörligt markvatten som är extra känsliga för störning. Inventering av naturvårdsarter visar på höga naturvärden som bör tas i beaktning vid planläggning och användning av området.

Banan består av en äldre och en nyare del. Den äldre delen (byggd 2016) är anlagd på hållmark med tall. Tallen är som träd mycket tålig och har på många sätt utvecklats evolutionärt för att stå emot störningar och skador effektivt. Granen med tunnare bark och sämre läkningsförmåga besitter inte alls samma motståndskraft mot stamskador.

Stamskadorna på träden i den äldre delen av banan är påtagliga och redan har flertalet träd dött på grund av sina skador. Många andra har så pass omfattande skador att det bara är en tidsfråga innan dessa också dör. Markskiktet i den äldre delen är även detta starkt påverkat av slitage. I områdena i direkt anslutning till banan, är hållarna helt rena från förna och tallens rötter är blottade vilket gör träden känsliga för angrepp av svampar och insekter. Dessutom saknas förutsättning för storsvampar att växa och bilda mykorrhiza med tallen, vilket gör det betydligt svårare för träden att få i sig tillräckligt med vatten och mineraler. Resultatet blir stressade träd som inom en snar framtid kommer att dö.

Stamskadorna på träden i den nyare delen av banan är även dessa påtagliga, efter endast två säsongers användande. Här har inte så många träd dött än, men det är bara en tidsfråga innan de gör det. Eftersom denna del av banan är betydligt mer tätbevuxen och domineras av gran som trädslag kommer mortaliteten att bli högre i denna typ av miljö än i den äldre delen av banan där träd dominansen är tall. Även i den nya delen är markskiktet stark påverkat av aktiviteten i området. Längs banan finns på flera platser nästan ingen markvegetation kvar.

Området i sig är inte alls utan naturvärden utan hyser en del rödlistade och signalarter man inte hittar i till exempel produktionsskogar. De arter som hittats påvisar höga naturvärden och en lång skoglig kontinuitet som riskerar att brytas på grund av den omfattande störningen. När det gäller slitaget av markskiktet så påverkar det inte bara träden negativt, utan försvinner markvegetationen så försvinner även all mångfald knuten till denna. Den döda veden som är väsentlig för till exempel vedsvampar bör också ses som skyddsvärd. När

en liggande död gran som normalt sett tar flera decennier att brytas ner, blir söndertrampad bara inom några år. Därmed påverkas förutsättningarna för mer krävande arter beroende av denna typ av substrat avsevärt.

En annan aspekt är nyttjandet av området för allmänheten. Känslan när man rör sig i området är att man inte är välkommen och att man inte har rätt till att vara där. Vilket är helt felaktigt då det inte finns någon ensamrätt på området till sportutövarnas fördel. Det känns inte heller säkert att vistas i miljön eftersom det flyger diskar lite överallt, även över gång och cykelvägarna.

Eftersom skadorna redan nu, efter endast två säsonger på den nybyggda delen är så omfattande är det tydligt hur allvarligt slitaget på skogen och den biologiska mångfalden är. Speciellt när man har den äldre banan att jämföra med. **TNF menar därför att den nyare delen byggd 2023 bör, efter avslutad höstsäsong 2024, stängas helt och fortsatt verksamhet avbrytas med syfte att förhindra irreparabla skador på områdets ekologi till följd av verksamheten.**

Nyttjanderättsavtal

I avtalet mellan Täby Discgolfklubb och Täby kommun står det uttryckligen: *"Nyttjandet får inte förändra platsens offentliga karaktär och får inte innebära att friytans miljö eller ekologi försämras."*

Gällande de punkterna kan vi konstatera att det för oss är helt uppenbart att banans anläggning, nyttjande och påverkan på natur och allmänhet inte överensstämmer med avtalet eller med Allemansrätten (se nedan).

Allemansrätten för organiserad verksamhet (riktlinjer från Naturvårdsverket)

Påverkan på mark och natur- och kulturmiljö - "Påverkan på det allmänna intresset innebär främst skada på natur- och kulturvärden i sig och värdefulla och skyddsvärda natur- eller kulturmiljöer, eller som kan påverka biologisk mångfald och ekosystemtjänster."

7kap. 1§ miljöbalken föreskriver att de som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen "skall visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den". Allemansrätten medför på detta vis inte bara rättigheter utan också skyldigheter. De brukar sammanfattas med att man "inte får störa eller förstöra".

Bilaga 1, artfakta och områdesbilder

Bilaga 2, nyttjanderättsavtal

Täby den 13 oktober 2024

Styrelsen för Täby Naturskyddsförening

Mejl: taby@naturskyddsforeningen.se

Hemsida: <https://taby.naturskyddsforeningen.se/>

Skogsstyrelsens signalarter påträffade inom området	
Namn	Beskrivning
Hepatica nobilis blåsippa	Blåsippa är fridlyst i Sverige och det är i Stockholms län förbjudet att ta bort eller skada frön eller andra delar. Bestämmelserna om fridlysning av blåsippa finns i 8 och 9 §§ artskyddsförordningen.
Rhytidiadelphus subpinnatus skogshakmossa	Skogshakmossa indikerar lokaler som ofta har en artrik mossflora som kräver jämn och hög markfuktighet. Högst signalvärde har arten i södra och mellersta Sverige.
Herzogiella seligeri stubbspretmossa	Stubbspretmossa är helt bunden till mjuk, murken och permanent fuktig ved i miljöer med fuktigt mikroklimat. Stubbspretmossa kräver rik tillgång på död ved och arten är ofta först i en lång rad mossor som invandrar i lövskog och sumpskog i äldre successioner.
Phellinus populicola stor aspticka	Stor aspticka är en medelgod signalart i hela sitt utbredningsområde. Tickan är knuten till skogsmiljöer med äldre, grova aspar. Svampen påträffas ofta tillsammans med ett stort antal andra ovanliga och rödlistade arter, i synnerhet många lavar och insekter.
Scolytus ratzeburgii björksplintborre	Björksplintborre är en nyckelart på björk där den gynnar flera andra sällsynta arter. Björksplintborre dödar ofta björkar och hackspettar hackar under vinterhalvåret ibland bort barken på trädet då de söker efter barkborrelarver. Dessa ställen på stammen blir då barklösa med hård ved och senare med en silvergrå yta, vilket tilltalar flera andra insektsarter.
Tomicus minor mindre mörghorre	Mindre mörghorre är en lokal art som mest förekommer i gamla tallbestånd med viss självgallring.
Sparassis crispa blomkålssvamp	En parasitsvamp som växer på rötter av tall. Arten signalerar vanligtvis skyddsvärda tallbestånd med höga naturvärden. Den är främst knuten till gamla skogar där det förekommer biologiskt gamla träd. Samtliga tallar med blomkålssvamp bör klassas som naturvårdsträd.

Rödlistade arter påträffade inom området		
Namn	Kategori	Beskrivning
Phellinidium ferrugineofuscum ullticka	NT (Nära hotad)	Ullticka är en bra signalart inom hela sitt utbredningsområde. Den är huvudsakligen knuten till restbestånd av barrnaturskog och förekommer med ett tydligt optimum i orörda eller måttligt påverkade gamla granskogar där det föreligger viss kontinuitet av grov död ved. Svampen påträffas här ofta tillsammans med många andra ovanliga och rödlistade arter.
Phlebia centrifuga rynkskinn	VU (Sårbar)	Rynkskinn är en mycket bra naturvårdsart inom hela sitt utbredningsområde. Den utgör en viktig karaktärsart i granskogar med långvarig kontinuitet av grova lågor i olika nedbrytningsstadier. Allt tyder på att svampen är mycket känslig för skogliga ingrepp.
Porodaedalea pini tallticka	NT (Nära hotad)	Fruktkroppar visar sig först på tallar som är minst 100 år gamla men vanligast uppträder svampen på träd som är över 150 år. Arten förekommer i många olika skogstyper där det finns inslag av gammal tall.
Ramaria testaceoflava gultoppig fingersvamp	NT (Nära hotad)	En "basart" i värdepyramiden för naturvårdsarter i äldre, gärna något rikare granskogar.

Den nya delen av banan belägen i barrnaturskog

Ullticka rödlistad som NT på en liggande död gran i närheten till en av korgarna på banan.

Den nya delen av banan belägen i barrnaturskog

Vedsvampen rynkskinn rödlistad som VU är sällsynt i hela sitt utbredningsområde och särskilt i vår region.

Den äldre delen av banan belägen på hållmark med tall.

Påtagliga skador på ytterbarken på de tallar som ligger i skottlinjen till korgarna. Dessa träd kommer med stor sannolikhet att dö inom en snar framtid på grund av sina skador. Man kan även se att hållarna har förlorat den mesta av sin markvegetation i form av ljung och mossa.

Den äldre delen av banan belägen på hållmark med tall.

Ett tydligt exempel på hur det ser ut innan förnan helt försvunnit från hållarna. Träden har antagligen dött på grund av att rötterna blivit blottade och att förbundet mellan mykorrhizabildande svampar försvunnit, vilket gjort att tallarna inte längre klarar av att få i sig tillräckliga mängder vatten andra nyttoämnen.

Den nya delen av banan belägen i barnnaturskog

I anslutning till korgarna är störningen på vegetationen mycket påtaglig. Markskiktet i form av blåbärsris och mossarter är helt borta och rötterna blottas mer och mer. Områdena mellan korgarna har även dessa påtagligt slitage och all markvegetation är mer eller mindre borta i stora områden.

Den nya delen av banan belägen i barrnaturskog

Dessa skador har uppkommit efter bara två säsonger av att banan varit öppen. Tallen med sin motståndskraft kommer att klara sig betydligt längre än vad granarna med likvärdiga skador kommer att göra.

2022-12-16

1(3)

KULTUR OCH FRITID
Idrottsstrateg
Hanna Sandberg

Nyttjanderättsavtal för discgolfbana vid Erikslunds IP, Täby

Mellan Täby kommun, kultur och fritid (orgnr: 212000-0118) nedan kallat KF och föreningen Täby Discgolfklubb (orgnr: 8025347413) nedan kallat TD gällande anläggande och nyttjande av discgolfbana vid Erikslunds IP.

Bakgrund till avtalet

KF inser vikten av att erbjuda invånarna i Täby kommun en möjlighet att vara fysiskt aktiv inom föreningslivet samt via spontanidrott. En utökning av den befintliga discgolfbanan med 9 hål kan bli en naturlig mötesplats där föreningen kan bedriva verksamhet samt möjliggöra spontanidrott.

KF och TD har i samråd tagit fram en plan för anläggande av ytterligare 9 hål vid den befintliga banan vid Erikslunds IP, Täby.

Huvudman

Huvudman och ägare av discgolfbanan är KF.

Nyttjanderättsavtalets längd

Föreningens nyttjanderätt till discgolfbanan gäller från och det datum när KF upplåter discgolfbanan till nyttjande, preliminärt 2023-03-01, till och med 2028-06-30.

TD äger rätten att utan kostnad nyttja discgolfbanan. Spontanutövare ska ges möjlighet att delta i aktiviteten. Discgolfbanan ska vara tillgänglig för allmänheten, inklusive TD alla dagar. Nyttjandet får inte förändra platsens offentliga karaktär och får inte innebära att friytans miljö eller ekologi försämras.

2(3)

KF är inte ekonomiskt ersättningskyldiga gentemot föreningen eller skyldiga att tillhandahålla likvärdig discgolfbanan i de fall banan renoveras, rivs eller verksamheten tvingas flytta av annan anledning.

Kommunens åtaganden

KF avser att i samverkan med TD utöka den befintliga discgolfbanan med 9 hål, med byggstart 2023. KF kommer att stå för kostnaderna gällande trädgård, bandesign samt del av byggmaterial.

KF ansvarar för drift och underhåll av discgolfbanan. TD ansvarar för renhållning av discgolfbanan i samband med tävlingar/uppvisningar.

TD ska utse en kontaktperson som har dialog med kommunens kontaktperson avseende behov av drift och underhåll.

Reklam

Reklam är tillåten på teeskyltar och korgar, TD står för kostnad av själva reklamen och dess underhåll samt att denna tas bort om den ej är aktuell längre.

Reklamen ska vara religiöst och politiskt obunden och dess utförande(material) ska stämmas av med KF.

Datum

16/12-22

Niklas Roos af Hjelmäter

Kultur och fritidschef,
Täby kommun

Datum

16/12-22

Jonas Högström

Ordförande Täby Discgolfklubb